

ho hauria de demanar al periodista. Almenys la bona lògica així ho demana.

Aquesta ascensió a una més alta i diàfana esfera, on les doctrines i posicions ideològiques seguirien sostenint-se amb la mateixa extensió i energia que ara, però sense usar mai ni el llenguatge exaltat i groller, ni el cop baix, ni la calúmnia, ni l'insult, ni el desbridament de les passions arribaria a ésser, potser, el millor sacrifici que els periodistes podríem fer a la tasca de ressorgiment espiritual de l'ànima de Catalunya, primer pas per arribar a una atmosfera de comprensió i harmonia, de revivificació del «seny català», que seria la base necessària per arribar també al redreçament material que tots anhelem pel nostre poble.»

L'aixecament de la censura

De Manuel Brunet a «La Veu de Catalunya» (10 de gener) sota el títol «Després de quinze mesos de censura».

«Des del dimecres, els diaris surten sense la censura que patíem del 6 d'octubre ençà.

Els meus lectors potser s'hauran adonat que tinc el costum de parlar, de tant en tant, de la censura i de fer el balanç de la seva actuació després de cada tongada. Durant aquests quinze mesos, la feina de la censura ha estat tan caòtica com sempre, però no ha estat mai tan dura com quan l'exercia l'Esquerra per ordre del Govern de la República i contra el Govern de la República. Quan s'escriguí una història detallada del 6 d'octubre caldrà tenir en compte aquell període estival de censura decretada pel Govern de la República, amb motiu de la vaga de camperols. Aquesta tem-

porada de censura va servir a l'Esquerra per a impedir que els periodistes diguéssim tot el que sabíem.

Durant aquests quinze mesos, la censura ha tingut, però, el mal de sempre: l'arbitrarietat. A Barcelona, aquesta arbitrarietat es va distingir per una protecció especial a l'Esquerra i als seus homes. Aquesta protecció arribava, àdhuc, a impedir que fos atacada la substància de la doctrina esquerrana. Si la ploma, per exemple, se n'anava a parlar de la Maçoneria, encara que no descendís a detalls personals, l'article anava a terra. Aquest era un dels temes prohibits. En canvi, les publicacions comunistes, socialistes i anarquistes prosperaven, i la revista «El Ateo», redactada pel mateix equip que publicava «El Lerrouxista» i el diari «Renovación», gaudien de la protecció dels senyorsensors i podien dir tota mena de barbaritats contra el dogma catòlic, contra l'Eucaristia i fer mofa de la Mare de Déu. Els meus lectors recordaran que havia assenyalat la llibertat que es donava a aquest periòdics, però va venir dia que em fou impossible d'insistir sobre aquest tema. Durant aquesta mateixa època han prosperat tota mena de publicacions pornogràfiques i s'ha fet una gran propaganda de la prostitució, la cocaïna i el crim. Si durant aquests quinze mesos, la censura hagués estat més benèvola per al comentari polític i intransigent davant la propaganda soviètica, immoral i antirreligiosa, s'hauria fet una obra bona, s'hauria donat una idea de com veuen els partits d'ordre la qüestió de la premsa. I avui no hauríem de témer un desbordament, una disbauxa, després de quinze mesos de tenir les plomes fermades amb candau.

Durant aquests quinze mesos s'ha parlat molt d'una llei de premsa que només perseguia finalitats polítiques i oblidava l'aspecte moral de la premsa. En aquest període d'excepció es podia donar l'exemple d'extirpar sistemàticament la propaganda revolucionària, antirreligiosa i immoral. Si no s'ha fet no podem pas donar la culpa a les esquerres.

Ara no hi ha censura, preparem-nos a veure si som dignes

de viure sense. Recordem que a Anglaterra, durant la guerra europea, no va haver-hi censura de premsa, tan confiat estava el Govern que la premsa faria el seu deure. I ara, a França, durant aquest període tan difícil, davant un problema tan fort com el del conflicte italo-britànic i amb una lluita interior tan aguda com la de les Lligues, tampoc no hi ha hagut censura. La censura la posen els governs, però si la premsa del país estigués a més altura, els governs democràtics no s'atrevirien pas a imposar-la.»

El primer periòdic escrit en català

Eurique Massaguer a «El Noticiero Universal» del dia 30 de novembre publica l'article següent :

«El primer periódico escrito en catalán salió a luz en Barcelona el año de 1840 y se titulaba «Lo Pare Arcanjel, periodich polítich catalá». Así lo afirma el académico Francisco M. Tubino en su «Historia del renacimiento literario en Cataluña» (Madrid, 1880, pág. 213), advirtiéndole que no debe considerarse como periódico el «Butlletí Oficial» nacido en Figueras en 1835 y que, contra lo que parece indicar su título, era todo él un libelo político de baja estofa, pues su objeto era publicar las disposiciones del gobierno de la monarquía «micomicona» fundada por Abdón Terradas, sociedad humorística constituida por republicanos con intento de ridiculizar la monarquía. En 1843 apareció también en Barcelona «Lo verdader català», del cual sólo se publicaron seis números: se imprimía en la oficina de Valentí Torras (Rambla de los Estudios). Esta publicación no sólo prometía tratar las cuestiones políticas y de orden moral, sino también